

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 151/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Chrenkom, Hlavná 25, Trnava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 693/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 693/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 693/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Miloša Chrenka, Hlavná 25, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 151/2020-10 z 2. apríla 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 693/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľka je žalobkyňou v sporovom konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré sa začalo podaním žaloby

na okresnom súde 27. novembra 2015. Podľa sťažovateľky bola skutkovým základom tejto určovacej žaloby situácia, keď sa žalovaný, ktorému v minulosti darovala spoluvlastnícky podiel v predmetných nehnuteľnostiach, voči nej správal v hrubom rozpore s dobrými mravmi (keď ju a jej syna fyzicky napadol), preto sa domáhala vrátenia daru...

2.1 Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti opísala priebeh napadnutého konania, v ktorom okresný súd začal riadne konať až na základe jej sťažnosti predsedovi súdu na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podanej sťažovateľkou 12. decembra 2017 (prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 22. marca 2018, pozn.).

2.2 Podľa vyjadrenia sťažovateľky sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní splnila svoj účel, po jej vybavení okresný súd už vo veci konal plynule, priebežne nariadil pojednávania a vec riadne prejednával. Na poslednom pojednávaní uskutočnenom 23. mája 2019 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel, určil výlučné vlastnícke právo sťažovateľky (žalobkyne) k nehnuteľnosti a priznal jej v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania.

2.3 Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že okresný súd dosiaľ (9 mesiacov od vyhlásenia rozsudku) nepristúpil k písomnému vyhotoveniu rozsudku a jeho doručeniu sporovým stranám. Vzhľadom na túto skutočnosť podala sťažovateľka 19. decembra 2019 ďalšiu sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní, ktorá do dnešného dňa nebola predsedom súdu riadne vybavená.

2.4 Sťažovateľka ďalej vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že *«kým pri ostatných úkonoch súdu je všeobecne potrebné konať „čo najrýchlejšie“, „hospodárne“ a „bez zbytočných prietahov“, na vyhotovenie rozsudku ukladá zákon upravujúci konanie pred súdom (Civilný sporový poriadok) exaktnú lehotu. V zmysle § 223 ods. 3 Civilného sporového poriadku rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak...*

... Konanie súdu sa pritom po dobu konania vyznačuje prietahmi. Jednak to bolo pomalé konanie hneď v prvom štádiu konania, keď od podania žaloby po konanie prvého pojednávania uplynuli takmer 2 roky a 4 mesiace, čo i so zohľadnením písomných podaní nie je možné považovať za efektívne konanie bez zbytočných prietahov. Primárne

ale namietam konanie, resp. nekonanie súdu v súčasnom štádiu, keď síce o mojej žalobe rozhodol, ale rozsudok dodnes nevyhotovil a mne (ani žalovanému) nedoručil...

... Mojm konečným cieľom ako žalobkyne bolo odstránenie stavu právnej neistoty, čo prináša iba právoplatný rozsudok. Avšak hoci súd rozsudok verejne vyhlásil, tento písomne nevyhotovil a nedoručil, čím bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní. Rozsudok teda ani nemôže nadobudnúť právoplatnosť, resp. ani strany nemôžu využiť riadny opravný prostriedok. Môj stav neistoty tak stále trvá...“».

3. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 16 C 639/2015 porušené boli a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov. Súčasne sa sťažovateľka domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 1 000 € a náhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

4. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie a výzvou ústavného súdu na vyjadrenie sa k obsahu ústavnej sťažnosti zaujal okresný súd stanovisko podaním sp. zn. Spr 158/2020 doručeným ústavnému súdu 20. mája 2020. Súčasťou stanoviska okresného súdu bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá v podstatnej časti uviedla stručný chronologický priebeh napadnutého konania.

4.1 Zákonná sudkyňa uviedla, že v napadnutom konaní po pridelení veci 30. novembra 2015 konala priebežne, s ohľadom na počet a zložitosť jej pridelených vecí, ako aj na zmeny v personálnom obsadení súdneho oddelenia. Ďalej uviedla, že v predmetnom spore o vrátenie daru/určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorému predchádzali medzi stranami aj iné konania (ide o bývalých partnerov, nie manželov, ktorí majú spoločného syna), bolo po skutkovej stránke vo veci vykonané

potrebné dokazovanie v primeraných lehotách dôkazmi podľa návrhov strán a posúdenia súdom (pozri rozsudok – čl. 413, ods. 10 a nasl.), na viacerých pojednávaniach, ako vyplýva zo spisu/zvukových záznamov (v prípade potreby predložím ich prepis), a že vo veci vyhlásila rozsudok na pojednávaní 23. mája 2019.

4.2 Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení ďalej uviedla, že opakovane požiadala predsedu súdu o predĺženie lehoty na písomné vypracovanie rozsudku (čl. 406 – 412 spisu, pozn.), pričom táto lehota jej bola opakovane predĺžená do 28. februára 2020, v rámci ktorej rozsudok vypracovala a odovzdala na expedovanie do civilnej kancelárie (27. februára 2020, čl. 426 spisu, pozn.). Rozsudok bol elektronicky zaslaný stranám sporu 9. marca 2020.

4.3 Zákonná sudkyňa poukázala i na skutočnosť, že dlhodobo pracuje v preťaženom oddelení, čo sa týka počtu spisov, ich náročnosti, skladby a aj vekovej štruktúry, na čo opakovane upozorňuje predsedu súdu. Situácia sa však nielenže nezlepšuje, ale naopak, je čoraz viac neúnosná. Dochádza k ďalším prerozdeleniam spisov po kolegoch, skladba vecí je náročná a ona je neustále nútená tieto okolnosti opisovať do vyjadrení k množiacim sa sťažnostiam, a to napriek tomu, že pojednáva veci od najstarších a rozhoduje dostatočné množstvo vecí a mnohé skutkovo a právne náročné. Jej prácu sťažujú aj zmeny, ako už uviedla, v obsadení vyššieho súdneho úradníka a asistentky, ich rovnaká neúmerná zaťaženosť (zastupovanie a práca pre viac súdnych oddelení a sudcov).

4.4 Zároveň podpredsedníčka okresného súdu vyslovila súhlas s upustením od ústneho prejednávania ústavnej sťažnosti (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

5. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka stanovisko nezaujala, hoci písomná výzva ústavného súdu z 20. mája bola jej právnenému zástupcovi advokátovi JUDr. Milošovi Chrenkovi doručená 1. júna 2020. Ku konaniu ústneho pojednávania sa sťažovateľka explicitne nevyjadrila, napriek doložke v zmysle § 157 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde.

6. Ústavný súd s konkludentným súhlasom sťažovateľky a so súhlasom okresného súdu upustil v danej veci podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, vyjadrením okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľka sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I.ÚS 132/03, IV.ÚS105/07, IV.ÚS 90/2010).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu v čase podania žaloby vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva i z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 § 172 CSP o predbežnom pojednaní – sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím

na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

IV.

Vyhodnotenie postupu okresného súdu a závery ústavného súdu

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

17. Ústavný súd v konkrétnom prípade s'ťažovateľky upustil od samostatného konkrétneho hodnotenia jednotlivých kritérií uvedených v bode 18, keďže podstata námietky s'ťažovateľky smerovala k nečinnosti v postupe okresného súdu vo fáze písomného vyhotovenia rozsudku (rozsudok č. k. 16 C 693/2015-413 bol vyhlásený na pojednávaní 23. mája 2019, pozn.), hoci prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené až po zásahu predsedu okresného súdu na základe s'ťažnosti s'ťažovateľky na priet'ahy v konaní.

18. Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že právo sporových strán na konanie bez zbytočných priet'ahov je prítomné v celom priebehu konania, od jeho začatia až po jeho právoplatné skončenie, a preto imanentnou súčasťou tohto práva je aj písomné vyhotovenie rozsudku a jeho doručovanie stranám sporu v primeranej lehote.

18.1 Obdobne sa stal predmetom kritiky Európskeho súdu pre ľudské práva aj zdĺhavý postup a priet'ahy na strane konajúceho súdu pri písomnom vyhotovení rozsudku [k tomu pozri napr. B proti Rakúsku, rozsudok č. 14968/86 z 28. marca 1990, § 52 – 55].

19. Podľa § 223 ods. 3 CSP rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak.

19.1 Striktne určená zákonná lehota na vypracovanie písomného vyhotovenia rozsudku teda môže byť zo závažných dôvodov predĺžená rozhodnutím predsedu súdu (a to najmä pre náročnosť vyhotovenia rozsudku, rozsiahlosť rozsudku, práceneschopnosť sudcu a podobne).

19.2 Z vyjadrenia zákonnej sudkyne obsiahnutého v stanovisku okresného súdu Spr 158/2020 (k tomu pozri bod 4.2 odôvodnenia rozhodnutia) vyplýva, že predseda okresného súdu na žiadosť sudkyne predĺžil opakovane lehotu na vypracovanie písomného vyhotovenia rozsudku do 28. februára 2020, čo je doba viac ako 9 mesiacov od vyhlásenia rozsudku na pojednávaní uskutočnenom 23. mája 2019.

20. Úlohou ústavného súdu nie je prieskum alebo polemika o opodstatnenosti a závažnosti dôvodov, ktoré viedli predsedu súdu k zvolenému postupu a opakovanému poskytnutiu časového priestoru zákonnej sudkyňi na písomné vyhotovenie rozsudku. Z ústavnoprávneho hľadiska však ústavný súd nemôže ospravedlniť nečinnosť vo veci konajúceho súdu a akceptovať nevyhotovenie súdneho rozhodnutia a jeho následné doručovanie stranám sporu po dobu viac ako 9 mesiacov od jeho vyhlásenia.

20.1 Ústavný súd overením aktuálneho stavu napadnutého konania zistil, že proti rozsudku č. k. 16 C 693/2015-413 z 27. februára 2020 podal žalovaný 26. marca 2020 odvolanie. Z uvedeného je teda zrejmé, že okresný súd svojou nečinnosťou vo fáze písomného vyhotovenia rozsudku výrazne prispel k predĺženiu doby, v ktorej je možné pre stranu sporu dosiahnuť právoplatné rozhodnutie vo veci samej [26. mája 2020 okresný súd predložil na vec sa vzťahujúci spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní, pozn.].

21. K dôvodom vedúcim k vzniku zbytočných prieskumov, ktoré uviedla zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení (k tomu pozri bod 4.2 odôvodnenia rozhodnutia), patrili aj dlhodobá preťaženosť a personálne zmeny v obsadení konkrétneho súdneho oddelenia.

22. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť

vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec (napr. I. ÚS 6/06).

23. V súlade s judikatúrou EŠLP štát nezodpovedá za prechodné zaneprázdnenie, ak prijal primerane rýchlo nápravné opatrenie k riešeniu takejto výnimočnej situácie [k tomu pozri Buchholz § 51, § 61, § 63]. Ak je však takýto stav predlžovaný a stane sa štruktúrnou záležitosťou, prestanú byť tieto metódy (provizórne riešenia) dostatočné a štát už nebude môcť ďalej odkladať prijatie skutočne účinných opatrení [k tomu pozri Zimmermann a Steiner proti Švajčiarsku, rozsudok č. 8737/79 z 13. 7. 1983, § 29].

24. Možno tak uzavrieť, že v napadnutom konaní pred okresným súdom došlo k neprimeraným priet'ahom (bod 21 – 22 odôvodnenia nálezu) a bolo skutočne zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, takže podmienky zásahu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, tak ako boli uvedené, sú tu splnené (bod 1 výroku nálezu).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

25. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

25.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

26. Ústavný súd po vyslovení, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené (bod 1 výroku nálezu), zároveň prikázal, aby okresný súd vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku nálezu), hoci od 26. mája 2020 sa spis v danej veci nachádza v dôsledku odvolania žalovaného proti rozsudku č. k. 16 C 693/2015-413 z 23. mája 2019 na odvolacom súde. Okresný súd v rámci svojich dispozícií síce už vykonal kroky na dosiahnutie právnej istoty sťažovateľky, avšak z dôvodu, že k stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (napr. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 560/2016) a okresný súd bude musieť vykonať určité procesné ukony aj po vrátení spisu z krajského súdu, a to i v prípade, že jeho rozsudok bude potvrdený či zmenený, považoval ústavný súd za žiaduce vyhovieť ústavnej sťažnosti aj v tejto časti.

27. Rovnako ústavný súd považoval za dôvodnú ústavnú sťažnosť i v časti sťažovateľkou požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

28.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

29. Sťažovateľka sa domáhala priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 000 €, keď podľa jej názoru je požadovaná suma finančného zadosťučinenia primeraným vyjadrením odškodnenia za ňou uvedené porušovanie jej základných práv, a to ako z hľadiska „... *trvania samotného poruchového stavu, tak i z hľadiska rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR pri rozhodovaní o odškodnení za prietahy...*“.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 16 C 693/2015, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prejednávanej veci, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € požadované sťažovateľkou za primerané (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

31. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2019, ktorá bola 1 062 €.

33. Ústavný súd priznal náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov advokátovi JUDr. Milošovi Chrenkovi, Hlavná 25, Trnava. Náhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (2 x 177 €) spolu s režijným paušálom (10,62 €) predstavuje sumu trov konania celkom 375,24 €.

34. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky JUDr. Miloša Chrenka v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu